

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foaia interesantă”, „Foaia de glume „Bobîrnaci” și broșurile „Spicuri Economice”, pe un an 10 cor. pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economiști: mai 6 cor. la an! „Lib.” cu „Foaia Int.” pt. economiști: cor. pe an. Pentru America 3 dolari; — România 40 Lei.

Foaie națională politică.

o o o

Apare LUNIA ȘI JOIA

Inserțiuni:

1 pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La inserate ce se dau de mai multe ori, să fac reduceri de taxă

Inserțiunile ca și abonamentele, să plătesc înainte.

== Manuscriptele nu să dau înapoi. ==

Spre Rusia

lupta cea mare este încă în curgere. Ea ține acum de 5—6 zile. Ofensiva începută de armatele austro-ungare e susținută cu succes și centrul nostru atacător a reușit a împinge napoi puterea rusească ce-i stă în față!

Aripa stângă a lui Dankl fiind atacată de puteri rusești mult mai mari, s'au strâns laolaltă cu armata lui Auffenberg și așezându-se în poziții noi, mai favorabile, stau gata a întâmpina atacurile inimice.

Atacul Rușilor intrați în Prusia a fost de nou respins de armatele germane, cari au bătut corpul de armată rusească intrat în țara lor, făcând mulți prizonieri.

In Franca

s'a început lupta uriașă în apropierea Parisului, între armatele germane și franceze, în câmpul deschis, și curge deja de-o săptămână!

TREI MILIOANE DE OAMENI ÎȘI STAU FAȚĂ ÎN FAȚĂ!

Germanii vor să sfârșească întâi cu armatele franceze cele din câmp și numai apoi să se apuce de baterea Parisului! Norocul armelor pân'acum e schimbător. Dar Germanii au cele mai bune nădejdi!

Dela Sîrbia

au sosit știri lărmuitoare, cari însă s'au potolit. Sîrbii încercase să între pe hotar austro-ungar prin vre-o patru puncte. Au și intrat, dar, ca și la Mitrovița, au fost respinși de armatele austro-ungare și scoși din țară!

Mersul războiului.

La hotarele rusești.

Mai bine de o săptămână, lupta cea nouă, a doua, în Galiția, ține într'una. E o luptă tot așa de grea și de înverșunată, ca și cea dintâi în jurul aceluiaș Lemberg.

De data asta ofensiva, atacul, s'a început din partea armatelor noastre austro-

ungare, asupra centrului rusec răzimat pe Lemberg, — și a ținut acest atac greu vre-o 4 zile într'una, stînd așazicînd mai mult pe loc. Sporeau armatele noastre înainte, dar încet. Știrile mai nouă însă sunt mai voioase, ele spun că Rușii au fost împinși napoi în această nouă și cruntă încăerare a Centrului nostru asupra Centrului rusec! Cît de mult, nuse spune încă, dar conducerea armatei are

cele mai bune nădejdi, că în curînd va putea trimite vești de biruințe mai însemnate.

Aripa stîngă însă, a armatei noastre, aripa generalului Dankl, cea care a bătut pe Ruși la Krasnik și Dusa, sub Lublin, — a fost luată drept țintă a celor mai tari atacuri rusești. După-ce centrul nostru la Lemberg s'a retras rîndul trecut, armatele rusești s'au aruncat apoi cu toată puterea asupra aripei

noastre stînge biruitoare, care le amenința Lublinul, plini fiind Rușii de năcaz asupra acestei aripe, care le făcuse atîtea pagube prin biruințele ei și prin înaintările ei prin Rusia în sus!

Față cu puterea mult mai mare a oștilor rusești, armata generalului Dankl (aripa stîngă) s'a împreunat cu oastea lui Auffenberg, care înaintase și ea în sus spre Dankl, și așa, unite, au făcut

strașnică împotriva atacurilor rusești. De aproape 3 săptămâni aceste armate duc cele mai cumplite lupte acolo în mijlocul oștilor dușmane, dovedind o mare jertfire de sine și o vitejie ce le face respectate chiar și de dușmanul ce le stă în față!

Știrile mai nouă înseamnă spun că numărul oștilor rusești cu cari au fost atacate armatele unite alui Damkl și Aufferberg, e cu mult mai mare, încât ele au pimejduit înaintarea mai departe a acestor oști prin Rusia și așa, în chip firesc, au făcut o retragere spre locurile de apărare mai bune ce le aveau la spate, unde se află deja în așezări mai priincioase din cari vor putea ține cu izbândă pe atacurii dârzi ale Rușilor.

Înaintarea Centrului nostru, are și scopul a se apropia cât mai repede de aripa Dankl-Aufferberg și, unit cu aceea, să poată apoi respinge și risipi oștile rusești ce s'au aruncat asupra acelei aripe, pe care-s tare năcăjiți că o fost atât de biruitoare.

Iar despre această înaintare a Centrului, telegramele mai nouă aduc, precum se va vedea mai jos, știri pline de cele mai bune nădejdi.

La hotarele sîrbești

Sîrbiile au încercat un lucru mare și care trece peste puterile lor: să năvălească ei, cei puțini și mici, în împărăția austro-ungară, care e o uriașă pe lângă ei! Se scrie că Rusia a cerut acest lucru mare și greu Sîrbiei, pe care Sîrbiile l'a și încercat, dar cu pierderi grozave, nimicitoare pentru ea. Se vede că Rusia de aceea a cerut acest lucru Sîrbiei, pentru că Monarchia (împărăția) noastră, să nu poată trimite acum ajutoare nouă la Lemberg din trupele ce stau spre Sîrbiile. Și Sîrbiile și-a împlinit porunca ce i-a venit de la Rusia, cercînd lucrul mare: să atace ea împărăția vecină. În chip firesc însă a suferit pierderi foarte mari de la cei dinții pași ai săi de acest fel: La Mitrovița a îndurat o catastrofă, iar acum și în celelalte puncte prin cari a încercat trecerea în Slavonia

și în Ungaria. Telegrammele de mai jos spun, că au fost repede izgoniți din țară toți Sîrbiile, atât din Slavonia, cât din părțile ungurene pe cari le călcașeră.

Lupta cu Franța

e în toiul ei! S'a început cu putere uriașă de amîndouă părțile! Ci-că noul front de lupte se întinde pe 250 kilometri și stău față în față vre-o trei milioane de oameni! Cele două aripi mari ale oștilor germane, ce vin prin Alsația-Lorena și pe partea despre mare a Belgiei, sunt opăcite încîtva în naintarea lor, prin cetățile dela hotare, din cari unele se mai țin. Dar inima acelor armate a intrat în Franța, ajungînd aproape alături de Paris!

Întîile ciocniri s'au dat cu noroc schimbător, cînd unii cînd alții împingîndu-se napoi, colo ori colo. Ba șeful vestirilor de pe cîmpul de războiu, gen. Stein, a recunoscut, că Francezii, atîcînd cu puteri mult mai numeroase, au silit pe Germanii a-și trage ceva înapoi aripa dreaptă care intrase mai adînc în foc.

Azi lupta curge furioasă și înverșunată. Cele mai apropiate zile ne vor aduce știri despre aceea, că spre care parte și-a aplecat norocul războiului aripa sa.

Intre Germania și Rusia

Încă se dau lupte, deși nu cele mai mari. Rușii au cercat iarăse între în Prusia cu un corp de armată, dar au fost respinși de armatele prusiene, — care vestesc că azi pe pămînt german, nu se mai găsesc deloc trupe rusești!

La hotarele rusești.

A doua luptă mare

la Lemberg.

Știre oficioasă dată în 9 Sept.

A doua luptă mare la Lemberg s'a început. Trupele austro-ungare atacă.

Budapesta 10 Sept. — (știre oficioasă). Lupta mare ce s'a început de nou în jurul Lembergului, decurge încă. Atacul nostru încet-încet dă înainte.

Budapesta 11 Sept. — Pe cîmpul de luptă din Galiția nu s'au schimbat încă stările de ieri. Lupta e în curgere. Trupele noastre atacă statornic.

Budapesta 11 Sept. — Ziarului »Az Est» i se trimite următoarea știre cenzurată de pe cîmpul de luptă cu Rușii:

În Galiția bătaia ține într'una. Luptele se dau fără întrerupere. Ofensiva (atacul) fiind susținută de armata noastră cu toată încordarea puterilor, merge din pas în pas înainte.

Viena 12 Sept. — »Arbeiter Zeitung» a primit următoarea telegramă de pe cîmpul de bătaie din Galiția:

Lupta crîncenă de lângă Lemberg ține încă. Rușii se împotrivesc cu vînjoșie, dar trupelor noastre le-a reușit să respingă pe dușman în mai multe puncte. Atacul nostru înaintează cu reușită.

Știre oficioasă Cluj

dată în 13 Sept., despre lupta de lângă Lemberg.

În noua luptă de lângă Lemberg, pe drumul Grodek-ului și din jos de acesta, trupele noastre au reușit să respingă pe dușman după o bătaie crîncenă de cinci zile, prinzînd 10.000 de Ruși și mai multe tunuri.

De rezultatul acesta însă nu ne-am putut îndestul folosi, pentru că aripa dela miază-noapte a armatei noastre, amenințată la Ravaruska de o mare putere dușmană și, afară de asta, puteri noi rusești au înaintat atât împotriva armatei Dankl, cât și pe locul dintre această armată și cîmpul de bătaie. Luînd în seamă puterea dușmanului foarte covîrșitoare, a trebuit să ne adunăm armatele, cari luptă cu vitejie, la loc mai priincios și să ni le ținem gata pentru luptă mai departe.

Hofer, loc. ș. st. m.

Țarul Rusiei pleacă pe cîmpul de bătaie.

Berlin, 11 Sept. — Din Stockholm sosește știrea, că Țarul Rusiei va pleca pe cîmpul de luptă în 15 Septembrie.

Politia a luat măsuri întinse de pază pentru ziua, cînd merge Țarul.

La hotarele franceze

Știre oficioasă despre luptele germanilor în Franța.

Berlin, 10 sept. — Statul major vestește cu datul de 10 sept., următoarele:

Trupele germane ce înaintau mărînd pe dușman pe lângă râul Marne, au fost atacate, spre răsărit dela Paris de către trupele franceze dintr Meaux și Montmirail, care erau mai numeroase ca altele noastre.

Trupele germane, prin lupte grele timp de două zile, au opăcit pe Francezi, ba au avut și izbînde, cînd s'a stîrnicit însă, că dușmanul nu primi în curînd spre întărire trupe noi, Germanii s'au tras napoi de ripa aceasta. Retrăgîndu-se, dușmanul nu i a urmărit. În luptele acestea trupele germane au luat dela francezi cincizeci de tunuri și cîteva mii de prinsoneri.

Trupele de la Verdun spre apus luptă încă.

În Lothararigia și Vögez, starea e neschimbată.

Pe cîmpul bătaie din răsărit lupta s'a început de nou.

Invingere germană asupra Rușilor și Francezilor

Berlin, 11 Sept. — Moștenitorul pe tron german a cuprins cu armata sa așezările întărite ale dușmanului spre apus de Verdun. Părți din armata sa au atacat întăriturile dela miază-zăzi de Verdun. Întăriturile se bombardează de către artileria germană.

Generalul Hindenburg cu armata dela răsărit, a bătut aripa stîngă rusească aflătoare încă în Prusia, deschizînd astfel drumul bod trupelor sale de a ajunge în spatele dușmanului. Dușmanul a întrerupt lupta și e în totală retragere. Armata din răsărit alungă pe dușman spre Nyemen.

Germanii au cuprins cetatea Arras.

Berlin 12 Sept. „Times” a duce știrea că armata germană au cucerit cetatea Arras.

(Arras e întăritura de la miază-noapte din brîul al doilea. Din jos de Lille și spre apus de Combrail).

Francia își chiamă în treagă gloată sub arme.

Din Berlin vine știrea, că în Franța noul ministru de războiu Millerand, a rînduit chemarea sub arme a tuturor gloatășilor lor. O parte a gloatășilor francezi a fost chemată de mai înainte.

Francezii așteaptă atacarea Parisului.

Köln 10 Sept. — Kölnische Zeitung” are știre din Holandia, că la Paris se așteaptă cu siguranță

asaltarea capitalei franceze de către nemți, dar țin că nu poate să fie și acum foamete, ca la anul 1870, pentru că Francezii s'au îngrijit de cu bună vreme să aibă Parisul hrană pe timp îndelungat. Parisul nu se va preda decît atunci, cînd vor fi în stare Germanii să cucerească fiecare stradă, cu baioneta. Francezii vor apăra orașul pîn' la cea din urmă picătură de sînge.

Asentare nouă în Franța.

Bordeaux 9 sept. — (Telegramă sosită prin Roma). În sfatul ministerial de azi, ministrul de războiu Millerand a dat spre subscriere președintelui Poincaré porunca prin ce rînduește asentare nouă în Franța. Deocamdată au să se înștiințeze la asentare toți acei tînări cari la supravizitație n'au fost socotiți de buni pentru serviciu militar, ori din altă pricină n'au fost asentați. Cei ce se vor găsi de acum buni pentru serviciu, va trebui se între numai decît. Aceia cari nu se înștiințează la vizita medicală, se vor socoti ca asentați.

Pierderile franceze și engleze.

Berlin, 11 Sept. — După înștiințările făcute pînă acum, englezii și francezii au pierdut în luptele cu germanii 72 mii de oameni.

O știre venită din Copenhaga spune, că englezii prețuesc pierderile franceze și engleze la 80 de mii.

Nemții sub Paris.

Berlin, 11 Sept. — »Vossische Zeitung« a primit știre prin Rotterdam, că Nemții ar fi ajuns sub Paris. Anume: cavaleria (călăreții) germană ar fi intrat deja în Troyes, de lângă râul Sena.

Ieșirea din Paris.

Din Milano vine știrea că săptămîna trecută opt sute de mii de oameni au părăsit Parisul, iar mai nou încă vre-o trei sute de mii. Din Haga se scrie, că locuitorii orașului Paris ar fi scăzut dela trei și jumătate milioane, la două milioane.

Poincaré, președintele Franței, către Țarul Rusiei

München, 9 Sept. Un oficer bavarez aduce știrea de pe cîmpul de bătăe cu francezii, că în apropiere de Nancy soldații germani au pușcat cîteva mașini de zburat franceze. La un oficer de pe o mașină de zburat au găsit o scrisoare către Țarul Rusiei, scrisă de Poincaré, președintele Franței. În această scrisoare Poincaré roagă

pe Țar să rînduească numai decît atac pe toată linia.

Germani la Brügge.

Berlin 10 Sept. — »Agenția Reuter« vestește că cercetașii trupelor germane au ajuns deja la Brügge.

(Brügge e între Gent și Ostende, 22 Km. depărtare de Ostende, spre răsărit).

Jurul cetății

Autwerpen, sub apă.

Copenhaga 9 Sept. — Din Antwerpen se vestește că, întreg ținutul orașului pe întindere de 70 mii cvadrate, va fi în curînd sub apă, de oarece belgienii au de gînd să spargă iziturile dela fărîm mării și să sloboadă apa din mare în Belgia, ca astfel să împiedece trupele germane de a înainta spre Antwerpen. Se știe că partea aceasta a Belgiei zace ceva mai jos ca suprafața mării, de aceea nu le va fi greu belgienilor să-și ducă în deplinăre planul. Cică apa va fi afundă de mai multe urme.

S'au început luptele

în apropierea Parisului.

Berlin 9 Sept. — »Lokalanzeiger« are știrea din Copenhaga: Spre răsărit dela Paris s'a început lupta mare între Germania și armata franceză și engleză. Francezii și Englezii au atacat.

— După știrea agenției Havas, lupta se dă pe linia: Auteuil-Meaux-Sesan-Uitryi.

Copenhaga 9 Sept. — Dela Paris spre răsărit de cîteva zile s'a încins o luptă groznică, pe un front de 250 kilometri. După știrile sosite mai pe urmă, francezii și englezii atacă, dar nu sunt în stare să și susțină izbînzile ajunse pînă acum.

Berlin 10 Sept. — »Züricher Zeitung« scrie, avînd știrea din Paris: La întăriturile cele mai din afară ale Parisului, se dau zilnic lupte între trupe franceze și germane, secerînd izbînde cînd unele, cînd celelalte. E grozavă căldură. În apropierea Parisului se vād des trecînd trenuri încărcate cu trupe engleze, spre răsărit.

— Francezii au aprins frumoasa pădure dela Compiègue, ca să alunge de acolo trupele germane.

MAI NOU

Lupta cea mare

între Germania și Franța.

Uriașă luptă! 2½ milioane de luptaci!

Roma, 13 Sept. — După știrile primite aici, luptele în jurul Parisului s'au început Dumineca trecută și sunt în

curgere neîntreruptă pe un front de 250 kilometri! Aproape două milioane și jumătate de oameni își stau în față!

Aripa dreaptă germană, de sub comanda generalului Kluk, a cuprins așezări întărite, în valea Morin, răzimat pe orașele Meaux și Vitry. — Armata generalului Bülow e dela Vitry spre Nord, (în sus); cea a generalului Hausen, între Reims și Ardenne.

Cele două armate franceze, stau în jos de Lezanne și de Vitry. Aripa dreaptă le razimă pe Verdun-Toul-Épinal.

În frontul de căpetenie (centru) luptă patru corpuri de armată unele contra altora.

Chemarea generalului French (englez) a fost, a primejdui aripa dreaptă germană, ca cu atît să fie apoi mai ușor atacul asupra centrului (german). Generalul Kluk a băgat de samă planul lui French, a voit să-și întărească aripa sa dreaptă germană, dar trupele parisiene l'au atacat, la cel Kluk cu aripa sa s'a retras spre întăriturile Sanchet și Petit Morin. Glasul tunului s'a tras spre miază-noapte-răsărit.

Știrile sosite nou la Berlin spun, că luptele în jurul Parisului, sunt neîntrerupt în curgere!

»Frankfurter Zeitung« vestește, că luptele sunt îngrozitor de serioase (de grele)!

Fiecare palmă de pămînt e aparată pînă la cel din urmă picur de sînge!

Atît se știe pînă la încheerea acestei foi, azi Luni.

La hotarele sîrbești

Budapesta 10 sept. — »Budapești Tudositó« vestește următoarele:

Ciocnirile cu Sîrbii, începute de vre-o cîteva zile la hotarele țării spre miazăzi, nu s'au sfîrșit încă. Trupele sîrbești în mai multe locuri au trecut peste hotar, ceea ce se înțelege, a nelinistit locuitorii din ținuturile de la graniță în starea luptelor de acum, știri mai amănunțite nu se pot da, e de a se aminti însă, că tot ce se petrece aici, nu e de nici o însemnătate și nu e nici un temei de a ne întrista.

București, 10 Sept. — O telegramă din Cetinje aduce știrea, că lupta între trupele austrougare și cele muntenegrene ține încă. Pe muntenegreni i-au scos

din mai multe poziții bine întărite, iar șanțurile lor au fost cuprinse și stricate de trupele austrougare.

Budapesta, 10 Sept. (Știre oficioasă). Din știrile ce sosesc de pe cîmpul de luptă dela meazăzi, se vede, că pînă am trecut noi peste râul Drina, unele părți ale armatei sîrbești au năvălit în țară în ținutul Sirmiu (Szerémség) unde s'au luat însă măsurile de lipsă ca să fie înlăturat atacul.

(Sirmiu (Szerémség) e în Slavonia între râul Sava și comitatele Veröce, Bács-Bodrog și Pozsega).

Eszék, 11 Sept (știre primită de »Az Est«): După înștiințarea dată ieri oficios, s'au făcut pașii de lipsă pentru refînerea Sîrbilor. De sine se înțelege, că pașii aceștia pretind ca vre-o cîteva orașe și comune să fie deșertate (golite) de locuitori, ca nu cumva să sufere și locuitorii pe urma ciocnirilor. Asta e explicarea, că din vre-o cîteva orașe și comune dela hotarul din jos, multe familii au plecat spre înălăuntrul țării. Trupele noastre folosesc fiecare clipă ca să aibă folos cît de mare din pozițiile trupelor, și ceasurile cele mai apropiate vor arăta folosul lor deplin și hotărîtor. Trupele năvălitoare sîrbești, — după cum se susține, au de comandanți pe Alexandru, moștenitorul pe tron și pe voivoda Putnic.

Năvălirea Sîrbilor,

respinsă.

Foaia »Die Drau« din Eszék e imputernicită să dea următoarea știre:

Eszék, 11 Sept. — Năvălirea trupelor sîrbești în ținutul Sirmiu (Szerémség) a înspăimîntat prea tare pe locuitorii din acele părți. Încercarea cea dintîi a sîrbilor, în Dumineca trecută, a fost zădărnicită, prin nimicirea totală a diviziunii ce trecuse râul Sava. Trebuie să spunem odată pentru totdeauna, că în Sirmiu, atîtea cătane avem, cîte-s prea de ajuns ca să respingem ori-ce atac sîrbesc și că năvălirea trupelor sîrbești în număr de 10—15 mii de oameni nu se poate socoti de altceva, decît ca încercări de-a neliniști. — În legătură cu nă-

vălirile acestea, nici vorbă nu poate fi de un atac al armatei sîrbești. Deregătorii din Zimony, Mitrovița și Ruma, lucrează fără piedecă, asemenea posta și telegraful.

Zimony, 13 Sept. — Dr. Vukovic șef de poliție, s'a înapoiat la Zimony luîndu-și de nou locul. În oraș e liniște și ordine, iar încrederea în miliție e întărită prin faptul, că între Ujvidék și Zimony umblă iarăș regulat trenul.

Intre Germani și Ruși.

Invingere germană

asupra Rușilor, în Prusia răsăriteană.

Berlin, 11 sept. — Agenția Wolf vestește: Statul major german dă știrea, că un corp rusesc de armată, al 22-lea, încercînd să se amestece în luptele ce se dau între Nemți și Ruși intrași în Germania la răsărit, venind din spre Lyck, — a fost înfrînt de germani lîngă orașul Lyck. (Lyck e oraș în Germania răsăriteană, provincia Gumbinen).

Germania

are pînă acum de toți 220.000 prinsoneri.

Berlin, 12 sept. — Agenția Wolf vestește: După știrea dată de marele stat major, pînă în ziua de 11 sept. în Germania au fost așezați prin diferite tabere de prinsonieri, de toți: 220.000 prinsonieri de război.

Prinsonerii sunt: Francezi: 1680 oficieri, 85.700 soldați. Ruși: 1850 ofițeri, 91.400 soldați. Belgieni: 440 30.200 soldați. Englezi: 160 oficieri, 7350 soldați.

Intre oficerii prinși sunt doi generali francezi, 13 generali ruși. Intre prinsonerii belgieni e și comandantul Lüttich-ului.

La prinsonerii aceștia nu sunt socotii cei 40.000 francezi și englezi prinși în cetatea Maubeuge, nici rușii prinși în Prusia în lupta dela Tanneuberg.

Cîți oameni au pierdut englezii pînă acum?

Kölm, 9 Sept. — „Kölnische Zeitung“ scriind despre înfîplările de pe cîmpul de bătăe francez-german, spune că din 23 Aug. pînă în 2 Septemvrie, au fost fără întreprupere lupte între trupele nemțești și cele franceze, engleze și belgiene. Englezii, după cele mai noue cercetări, au pierdut de tot 15.000 de oameni, parte răniți parte morți.

Papa, dorește să mijlocească pace între țările încăerate.

Roma, 11 Sept. — Nou alesul Papă a spus celor din jurul său,

că va face tot ce se poate, ca să pornească spre pace țările dușmănite. În săptămîna viitoare va da prin secretariatul Sfîntului Scaun, cite o scrisoare oficioasă guvernelor din statele învrăjbite, în care le va ruga să stăruie pe lîngă pace, spunîndu-le că Sfinția Sa bucură ia asupra-și sarcina de mijlocitor pentru începerea sfîtuirilor de pace.

Cîți oficieri au căzut pînă acum în armata aust.-ung.?

Vena, 11 Sept. — După statisticele cari arată pe cei căzuți în războiu, au căzut pe cîmpul de luptă pînă acum 86 de oficieri din armata austroungară. Intre aceștia sunt: 1 general, 4 oficieri din statul major, 21 căpitani, 8 locotenenți și 21 cadeți.

România își chiamă acasă cetățenii aflători în străinătate.

Din Berlin se vestește, că guvernul român a înștiințat pe cetățenii români aflători în Germania, că numai decît să se întoarcă în țară. Studenții români de pe la universitățile germane, de asemenea au primit poruncă să plece îndată acasă. S'au și dus.

Ținuta foilor din România.

Cetim în „Pești Hirli“:

București, 5 Sept. — Avînd în vedere aceea, că în cele din urmă zile, au avut loc în capitală (București) și în provincie (în celelalte orașe ale țării) demonstrații pentru Franția, — foile îndeamnă și sfătuesc poporațiunea la o ținută liniștită, care se potrivește cu starea de neutralitate a țării!

Grecii transportă trupe în Sîrbia-nouă.

Viena, 12 Septem. — Grecia transportă trupe și pe mai departe în Sîrbia-nouă, — după cum spune o știre din Saloniki, fiind rugată de guvernul sîrbesc. Guvernului din Sîrbia i frică, se vede, că revoluționarii bulgari își pun și ei un guvern în Sîrbia, și de aceea cere ajutor dela Grecia.

Unde s'au fabricat tunurile noi germane cu glonțul de 42 centi?

Despre vestitele tunuri mari germane, s'au povestit multe. Ce privește fabricarea lor, unii ziceau într'un chip, alții într'altul. Ba se zvonise într'un rînd, că au fost făcute la noi în țară, anume: la Diosgyör.

Acum vine știrea din Viena, că pentru limpezirea zvonurilor ce s'au făcut, „Korespondenz Wilhelm“ e împuternicit să publice următoarea declarație oficioasă: Tunurile cu glonț de 42 de centi sunt fabricate în fabrica de tunuri Krup din Essen, iar cele de 30.5 centi la fabrica Skoda din Pilsen.

Germania

cere despăgubire de războiu și orașelor franceze.

Berlin, 9 sept. — „Berlinski Fidente“ din Copenhaga are știrea că Nemții cer despăgubire de războiu orașelor franceze cucerite pînă acum, anume: dela orașul Lille au cerut 7 milioane, dela Amiens $\frac{3}{4}$ mil., Lens $\frac{3}{4}$ mil., și Armentieres $\frac{1}{2}$ milion.

Porunca de zi

a comandantului armatei franceze.

Berlin, 9 sept. — În Paris foile publică porunca de zi mai nouă dată de generalul Joffre către armata franceză care e următoarea:

Datorința noastră acum e, a nu privi napoi, ci a ataca, a respinge pe dușman și a susținea cu orice jertfe pămîntul cucerit prin luptă!

Povești franțuzești despre armata rusească.

Cetim în „Az Est“: După știrile despre învingerile franceze, cari toate s'au adevărit că sunt mincinoase, guvernul francez dă acum știri despre învingeri rusești și despre armata rusească, numai ca să țină încă sufletul în francezi, cari au cam desnădăduit. Guvernul francez a dat o descriere a armatei rusești, în care spune, că Rusia are peste 20 de milioane de ostași(?)! Descrierea oficioasă se începe cu telegrama din Petersburg, care aduce vestea, că Rusia a mobilizat 8 milioane de oameni, pe cari i a împărțit în 4 armate de cite două milioane. Germania are, după telegrama aceasta din Petersburg, — 4 și jumătate mil. soldați. Dacă Germania, avînd 70 de milioane locuitori, poate mobiliza de tot 5 milioane, — atunci Țarul Rusiei, care are 170 de milioane supuși, poate avea o armată mai mare.

Jumătate din armata sa, adică 2 milioane și jumătate, a trimis Germania împotriva Franței. Jumătate de milion e folosită pentru susținerea ordinii în țară și apărarea țărmurilor, spre mare. Așadar față de Rusia, Germania n'a putut trimite mai mult ca 2 milioane, — zice știrea oficioasă franceză. Rusia față de cele două milioane Nemți, a trimis două și jumătate milioane, însă armată de prima clasă.

Asupra Austro-ungariei a trimis Rusia un milion și jumătate armată activă și tot atîția rezerviști.

După spusele guvernului francez, Țarul Rusiei va mobiliza în curînd și gloatele. Glotașii Rusiei, după statisticele cele mai nouă, sunt în număr de peste 12 milioane. După socoteală franțuzească ar avea dară Rusia: 8 milioane, armată activă și rezerviști — și 12 milioane glotaști, la olaltă: 20 milioane.

De n'or fi numai pe hîrtie.

Grecia se înarmează.

Din Berlin se scrie:

Aici se știe cu siguranță, că Grecia a cumpărat „Rivadavia“, hiperdreadnoughtul (vas mare de război) pe care Argentina la c'omandat într'o fabrică americană de corăbii.

Viena, 6 Sept. — „Reichspost“ află din Saloniki, că Grecia, în urma biruințelor germane asupra Francezilor, din precauțiune, nu și dă încă pe față gîndurile și scopurile, — înarmările însă, se fac cu grabă mare și zilnic se trimit trupe însemnate la hotarele bulgare.

Cu toate că totul s'a scumpit, din Saloniki se duc trenuri încărcate de muniții (gloanțe) și de hrane, pentru Sîrbia.

Inarmarea Bulgariei.

Viena, 6 Sept. — După telegrame din Sofia, guvernul bulgar e foarte mulțumit de felul cum au venit rezerviștii bulgari chemați „la deprinderi de arme de 3 săptămîni“... (Din 3 săptămîni se vor face ele mai multe).

Locuitorii din hotarul nou cuprins, au răspuns foarte frumos la chemarea guvernului. Rezerviștii au venit cei mai mulți în conduct săr-bătoresc, pe cîntec de cimpoi.

Intre ofițeri vor fi în curînd mari înaintări.

Conducere bulgară-turcească pe pămînt sîrbesc.

Locuitorii din aceea parte a Macedoniei, care, deși bogată în Bulgari, a căzut anul trecut sub stăpînire sîrbescă, — petru care a fost tot războiul al doilea între Sirbi și Bulgari, — au început acum a se mișca contra stăpînirii lor sîrbești de azi. Văd că Sîrbia e încurcată în războiu foarte greu, și folosesc privilegiul a-și arăta nemulțumirea cu stăpînirea sîrbească, ba a-și pregăti chiar zmulgerea de sub ea

De odată cu știrile despre chemarea rezerviștilor „la manevre“ în Bulgaria, — vine și știrea, dată din Viena, că: după cum vestesc foile din Constantinopol, locuitorii orașelor Istip (Stiplje) și Cociana, și au ales ocîrmuire de sine, alcătuită din Bulgari și Turci! Și totodată au pus steagul bulgar și turcesc pe oraș! — Semn mult vestitor acesta! E semn că în curînd Sîrbia va fi atacată și din această parte, de către Bulgaria, care își va lua partea pe care și-a cerut-o și anul trecut, dar n'a putut-o primi.

In atențiunea părinților.

Cvartir și cost. Elevii dela școlile din Orăștie pot primi întreaga întreținere la o familie bună, unde se vorbesc 3 limbi, cu prețul redus de 30 cor. lunar, eventual și instrucție. A se adresă la **George Balomiri**, Str. coșocarilor (szöcs utca) nr. 1.

(426) 1-3